

Sürgősségi és triage szakápoló szakirányú továbbképzési szak

I. A szakirányú továbbképzés neve:

Sürgősségi és triage szakápoló szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FHF/661-2/2008.

IV. A létesítő intézmény neve:

Pécsi Tudományegyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

Sürgősségi és triage szakápoló szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Sürgősségi és triage szakápoló

Emergency nurse

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Orvos- és egészségtudomány

4. A felvétel feltételei:

Alapképzésben (BSc) szerzett ápoló vagy mentőtiszt oklevél

Levelező képzés esetén a felsőfokú képzettséget igazoló oklevél megszerzése után
legalább 1 éves munkaviszony az intenzív, vagy sürgősségi ellátásban:

- intenzív osztály,
- sürgősségi osztály,
- belgyógyászati vagy sebészeti szubintenzív részleg,
- speciális őrző részleg.

5. A képzési idő:

3 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

90 kredit

7. A képzés célja, feladata, személyes adottságok, a képzés során elsajátított kompetenciák:

A sürgősségi osztályon ellátott munka speciális feladatok ellátását is megköveteli. A sürgősségi és triage szakápoló hagyományos főiskolai vagy egyetemi szintű ápolói ismeretek kiegészítésével és elmélyítésével elméleti és gyakorlati felkészítést kap többek között a betegfelvétel, a betegvizsgálat, a betegosztályozás (triage), valamint a korszerű és speciális sürgősségi ellátás területén, részletesebb újraélesztési és toxikológia ismeretek terén. A sürgősségi és triage ápoló speciális szimulációs körülmények között való képzése nagyban hozzájárul olyan készségek elsajátítására is, melyeket sok esetben nehéz klinikai körülmények közt gyakorolni. A szakképzettség birtokában – összhangban a nemzetközi trendekkel – számos, korábban orvosi képesítéshez kötött diagnosztikai és terápiás tevékenység ellátására válnak alkalmassá az ápolók.

a) A képzés feladata:

A hallgatóval megismertetni az alábbiakat:

- A sürgősségi betegellátás fogalmi rendszere, keretei, szervezeti felépítése, jogi háttere
- A sürgősségi ellátásra szoruló betegek szükségleteink kielégítése, alapápolása
- Speciális, sürgősségi szakápolói feladatok,
- Betegfelvételi, betegvizsgálati, betegosztályozási (triage) feladatok
- A sürgősségi betegellátás pszichés, szociális és etikai vonatkozásai
- A sürgősségi betegellátásban alkalmazott orvosi és ápolási eljárások, eszközök, gyógyszerek, protokollok
- A sürgősségi szakápolás kutatása, fejlesztése, oktatása
- A képzés célja továbbá a hallgatók azon kommunikációs készségének fejlesztése, mely munkája során segíti abban, hogy a kritikus állapotú beteggel, annak hozzátartozójával, illetve más egészségügyi szakszeméllyel megfelelő kommunikációs stratégiát tudjon kialakítani, valamint képes legyen kommunikálni azokat a lelki problémáit, melyek az emberi szenvedéssel, a haldoklással és a halállal való mindennapos szembesülés miatt merülnek fel.

b) Személyes adottságok

- Az oklevél birtokában a szakápoló a képzés során elsajátított ismereteit határozottan, készségszinten alkalmazza
- Gondolkodásmódja rendszerszemléletű, teljességre törekvő, ezért holisztikus szemléletben képes a testi panaszok és tünetek célszerű osztályozására
- Empatikus személyisége lévén képes támogató légkör biztosításával a betegek és hozzátartozóik tájékoztatására

c) Az oklevél birtokában a sürgősségi és triage szakápoló a belépési szintjének megfelelő végzettséggel ellátható feladatokon túlmenően képes legyen az alábbiakra:

Az egyes beavatkozások indikációja, elrendelése és elvégzése minden esetben sürgősségi és triage szakápoló munkaköri leírása és a mindenkori munkahelyén érvényben lévő protokollok alapján történhet.

1. *Betegfelvétel, betegvizsgálat, megfigyelés anamnézis felvétel, betegosztályozás (triage) összefüggésében:*

- Általános betegvizsgálat; fizikális vizsgálatok kivitelezése és értékelése.
 - Hallgatózás, kopogtatás, megtekintés, tapintás.
 - Fizikális vizsgálat alapjai ismerete.
 - A belgyógyászati vonatkozású betegek fizikális vizsgálata.
 - Neurológiai betegek fizikális vizsgálata.
 - Traumás sérültek vizsgálata.
- A beteg kikérdezése, anamnézis felvétele.
 - Orvosi és ápolási előzmények kikérdezése, rögzítése
- Életet veszélyeztető állapotok jeleinek felismerése.
 - Keringési elégtelenség.
 - Veszélyes szívritmus zavarok (kamrafibrilláció).
 - Tüdőödéma.
 - Shock.
 - Légzési elégtelenség.
 - Hypoxia.
 - Görcsrohamok.
 - Súlyos ion és sav-bázis eltérések.

- Súlyos anyagcsere eltérések (hypo-, hyperglycaemia).
 - Hypo és hypertermia.
 - Mélyvénás trombózis, tüdőembólia.
 - A normál életfunkciókat veszélyeztető laboratóriumi érték felismerése.
 - Betegmegfigyelés; betegmegfigyelő monitorok és műszerek alkalmazása és a normálistól eltérő élettani paraméterek felismerése.
 - Pulzus, testhőmérséklet, légzésszám megfigyelése, a kóros értékek felismerése.
 - Kóros légzésformák felismerése.
 - Tudatállapot változások felismerése.
 - Eszméletzavarok felismerése.
 - EKG / kiértékelés, a normálistól eltérő szívritmus felismerése.
 - IBPM / hipotónia és hipertónia felismerése.
 - NIBPM / hipotónia és hipertónia felismerése.
 - Pulzoximéter /alacsony oxigéntelítettség felismerése.
 - CVP / túl alacsony vagy túl magas CVP felismerése.
 - Vérgáz értékek kiértékelése.
 - A laboratóriumi adatok kiértékelése.
2. *Terápiás beavatkozásokkal összefüggésben:*
- Perifériás vénakanül behelyezése, megfigyelése, használata és eltávolítása.
 - Perifériás artériás kanül behelyezése, megfigyelése, használata és eltávolítása.
 - Centrális vénás kanül behelyezése, használata és eltávolítása.
 - Vérvétel perifériás vénás és artériás kanülből, centrális vénakanülből, és alkalmilag szúrt perifériás vénából.
 - Transzfúziós feladatok.
 - Vérvétel vércsoport meghatározásra.
 - Beteg és a vérkészítmény vércsoportjának meghatározása.
 - Transzfúzió összeállítása, előkészítése és bekötése.
 - Biológiai próba és keresztpróba kivitelezése.
 - A transzfúziós szövődmények felismerése.
 - Respirátor üzembe helyezése, alkalmazása.
 - A lélegeztetés szövődményeinek és az eszközhibák felismerése.
 - Mesterséges enterális táplálás kivitelezése tápszondán és PEG-en keresztül.
 - Beöntés, nasogastricus szonda levezetés, gyomormosás kivitelezése.
 - Sengstaken (vagy ezzel equivalens) szonda behelyezésére.
 - Műtéti sebek ellátása.
 - Kötözés.
 - Varratszedés.
 - Mintavétel mikrobiológiai vizsgálatra.
 - Nő és férfibeteg hólyagkatéterezése.
 - Csapolások.
 - Segédkezelés mellkas csövezésnél.
 - Segédkezelés mellkas csapolásnál.
 - Segédkezelés lumbál punkciónál.
 - Hascsapolás kivitelezése.
 - Gyógyszerek alkalmazása.
 - Fizikális és gyógyszeres lázcsillapítás, valamint fájdalomcsillapítás elrendelése és alkalmazása.
 - Egyes további gyógyszerek orvosi rendelés nélküli alkalmazása, osztályos protokollok alapján:
 - Folyadék és vazoaktív gyógyszerek alkalmazása.

- Infúzió összeállítás, bekötése, megfigyelése.
- Gyógyszeradagoló, volumetriás pumpák alkalmazása.
- Inhalátorok használata.
- Injekció adása (ic, sc, im, iv alkalmilag szúrt vénába, illetve perifériás és centrális vénakanülbe).
- Életmentő beavatkozások
 - Intézetben belüli BLS protokoll alapján újraélesztés.
 - Részvétel a kiterjesztett újraélesztésben.
 - Az életet veszélyeztető sürgősségi állapotok kezdeti kezelése az orvos megérkezéséig.
 - Gyógyszerek felszívása, beadása.
 - Defibrilláció és cardioversio végzése.
 - Pacemaker terápia (transvenosus/transthoracalis) kivitelezésére felügyelettel.
 - Endotracheális intubáció előkészítése; segédkezés a kivitelezésben, szükség esetén elvégzése.
 - Lélegeztetés ballonnal és maszkkal.
 - Mellkaskompresszió végzése.
 - Gyermekkori akut betegségek felismerése és az életet veszélyeztető sürgősségi állapotok kezdeti kezelése az orvos megérkezéséig.

3. *Ápolási beavatkozások és feladatok terén:*

- Az intenzív ápolásra szoruló beteg alapvető szükségleteinek megállapítása, az alap- és szakápolás tervezése, kivitelezése és értékelése és koordinálása.
- Az inaktivitás szövődményeinek megelőzését segítő eszközök alkalmazása.
 - Speciális ágyak, párnák és ágybetétek a dekubitusz megelőzésére.
 - Légzőtorna segítése.
 - Passzív mozgás és aktív mozgás segítése.

4. *Kommunikációval kapcsolatosan:*

- Beteg és hozzátartozóinak oktatása.
- A beteg és hozzátartozójának tájékoztatása.
 - Otthoni ápolással kapcsolatban.
 - Alapvető szükségletéről.
 - Önellátási szintjéről.
 - Ápolási beavatkozásokról.
- Referálás az ellátó team tagjai felé.

5. *Kutatás és oktatás terén:*

- Intenzív ápolás dokumentációjának tervezése, fejlesztése és használata.
- Intenzív ápolásban alkalmazható ápolási modell tervezése, fejlesztése és alkalmazása.
- Modellépítés, fejlesztés.
- Ápoláskutatás.
- Ápolásoktatás.
- Mentori munka.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

<p>Társadalomtudományi ismeretek:</p> <p>A sürgősségi és triage szakápoló képzésben szerepet kapnak azok a társadalomtudományi ismeretek, melyek a betegellátáshoz és azon belül is a sürgősségi betegellátás speciális jellegéhez kapcsolódnak. Fontos, hogy a sürgősségi és triage szakápoló a lehető legmélyebben megértse a kliens aktuális állapotát, az addig vezető utat, és a kezelés lehetséges irányait. A testi panaszok, tünetek célszerű rendezése, értelmezése mellett az egyik leglényegesebb tennivalója a támogató légkör biztosítása, az empatikus meghallgatás, a releváns információk szakszerű megosztása. A sürgősségi és triage szakápoló munkájához hozzátartozik, hogy rendszerszemléletben, holisztikusan, teljességre törekvően gondolkodjon, melynek megvalósításához a társadalomtudományi ismeretek jelentős mértékben járulhatnak hozzá. <i>A Társadalomtudományi ismeretek modul tartalmazza:</i> Empátia fejlesztő tréning, A sürgősségi ellátás etikai vonatkozásai, A sürgősségi ellátás jogi vonatkozásai.</p>	<p>10 kredit</p>
<p>Egészségtudományi és klinikai ismeretek:</p> <p>Az „egészségtudományi és klinikai ismeretek” modul a képzés egyik legfontosabb pillére. Az kritikus állapotú betegek állapotának felmérése, betegségeinek kezelése és ápolása során elvégzésre kerülő feladatokhoz az orvostudomány alapjainak ismerete szükséges. Ebben a modulban a hallgatók részletes ismereteket kapnak azokról legfontosabb orvosi szakterületekről/alterületekről, melyek sürgősségi és intenzív terápiás vonatkozása elengedhetetlen a szakszerű ápoláshoz és ellátáshoz. Olyan szakágak kerülnek részletesebb tárgyalásra itt, mint reanimatológia, sürgősségi betegellátás, EKG és transzfúziós ismeretek. Emellett a képzés során a hallgatók a szimulációs gyakorlatokon keretében elsajátíthatják a képzés végére már készség szinten elvárt ismereteket. <i>Az Egészségtudományi és klinikai ismeretek modul tartalmazza:</i> A sürgősségi ellátás élettani kórélettani háttere, Ápolástan gyakorlat, Gyógyszertan, Betegvizsgálat – Propedeutika, Sürgősségi szakápolás, Elsősegélynyújtás, oxyologia gyakorlat, Klinikai toxikológia, Reanimatológia, Transzfúziós ismeretek EKG ismeretek Hospitális sürgősségi ellátás</p>	<p>80 kredit</p>

9. A szakdolgozat kreditértéke:

0 kredit